

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет природничих наук
Кафедра географії та природознавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СИСТЕМНИЙ ГЕОАНАЛІЗ ПРИРОДООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Рівень освіти – другий (магістерський рівень)
Освітня програма Середня освіта (Географія)
Спеціальність 014 Середня освіта
Спеціалізація 014.07 Географія
Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
географії та природознавства
Протокол № 8 від “28” лютого 2023 р.

Івано-Франківськ – 2023

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Компетентності
5. Результати навчання
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Системний геоаналіз природоохоронної діяльності
Викладач (-і)	Доц. Гілецький Й.Р.
Контактний телефон викладача	+380966071716
E-mail викладача	yosyp.hiletskyi@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Вибіркова
Обсяг дисципліни	3 кредити, 90 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/
Консультації	Згідно затвердженого розкладу консультацій
2. Анотація до курсу	
<p><i>Навчальна дисципліна «Системний геоаналіз природоохоронної діяльності»</i> входить до переліку дисциплін вибіркового блоку 2 Географічного спрямування ОП «Середня освіта (Географія)» другого рівня вищої освіти за спеціальністю 014 Середня освіта (Географія). Особливостями курсу є опора на широкий діапазон знань із багатьох еколого-географічних дисциплін, системний характер побудови навчального матеріалу. Він дозволяє формувати у студентів розуміння і практику застосування конструктивно-географічних підходів для розробки оптимальних схем природоохоронної діяльності.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p><i>Метою курсу</i> є формування основних знань та навичок щодо проведення системного аналізу якості навколишнього середовища та екологізації антропогенної діяльності.</p> <p><i>Основними завданнями вивчення дисципліни</i> є оволодіння системним підходом до аналізу складних систем навколишнього середовища, освоєння методів формалізованого опису складних систем і оцінка ефективності їх функціонування, закріплення знань і розвиток практичних навичок аналізу систем навколишнього середовища, знання параметрів змін систем довкілля, застосування конструктивно-географічних підходів для розробки оптимальних схем природоохоронної діяльності.</p>	
4. Компетентності	
<p>ІК. Здатність розв'язувати типові спеціалізовані завдання, педагогічні ситуації та практичні проблеми в галузі географічної освіти із застосуванням сучасних технологій та методів дослідження.</p> <p>СК 01. Здатність застосовувати базові знання з географії, педагогіки, психології та методики викладання в науково-дослідницькій і професійній діяльності.</p> <p>СК 02. Здатність аналізувати географічні об'єкти, явища і процеси як природного, так і антропогенного походження.</p>	
5. Результати навчання	
<p>ПРН 07. Уміння виконувати відповідні експериментальні дослідження та застосовувати дослідницькі навички за професійною тематикою.</p> <p>ПРН 10. Демонструвати знання сучасних наукових досягнень географічної науки та тенденцій її розвитку, вміння використовувати їх під час викладання географічних предметів.</p>	
6. Організація навчання курсу	

Обсяг курсу					
Вид заняття		Загальна кількість годин			
лекції		12 год			
семінарські заняття / практичні / лабораторні		18 год			
самостійна робота		60 год			
Ознаки курсу					
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий		
2	014 Середня освіта (Географія)	1	Вибірковий		
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Поняття системи. Методологія побудови складних систем.	Лекція 2 год, семінарське 2 год	11	Опрацювати теоретичний матеріал, розв'язати завдання контрольного тесту з теми (8 год)	5	5-й – 6-й тижні навчання
Тема 2. Основні стадії системного аналізу: постановка задачі, встановлення дерева цілей, визначення варіантів вирішення проблеми, моделювання, оцінка результатів.	Лекція 2 год, семінарське 2 год	11	Опрацювати теоретичний матеріал, розв'язати завдання контрольного тесту з теми (8 год)	5	7-й – 8-й тижні навчання
Тема 3. Оцінка стану та якості природних та антропогенних систем.	Лекція 2 год, семінарське 2 год	1-7, 14	Опрацювати теоретичний матеріал, розв'язати завдання контрольного тесту з теми (8 год)	5	9-й–10-й тижні навчання
Тема 4. Методологія і методика захисту об'єктів навколишнього середовища.	Лекція 2 год, семінарське 2 год	7-10, 14	Опрацювати теоретичний матеріал, розв'язати завдання контрольного тесту з теми (8 год)	5	11-й –12-й тижні навчання
Тема 5. Екологізація антропогенної діяльності. Зменшення	Лекція 2 год, семінарське 2 год	12,13	Опрацювати теоретичний матеріал, розв'язати	5	13-й тижні навчання

деструктивного впливу на довкілля виробничої сфери. Принципи екологізації освіти			завдання контрольного тесту з теми, завершити роботу над творчим завданням (8 год)		
Тема 6. Нормативно-правове регулювання природоохоронної діяльності. Принципи організації екологічно орієнтованих форм рекреації.	Лекція 2 год, семінарські 8 год	9, 13	Опрацювати теоретичний матеріал, розв'язати завдання контрольного тесту з теми, виступити з доповіддю про одну з галузей природокористування (20 год)	25	14-й–16-й тижні навчання

7. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	<p>Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять. Усі студенти мають обов'язково виконати усі контрольні зрізи передбачені навчальною програмою, а також підготувати творчу роботу, та отримати не менше двох оцінок за усний виступ на семінарському занятті. Оцінки за зрізи та виконані творчі завдання виставляються у національній шкалі («відмінно» - 5, «добре» - 4, «задовільно» - 3, «незадовільно» - 2). Вони виставляються у журналах обліку відвідування та успішності академічної групи або електронному журналі.</p> <p>У кінці семестру виводиться середнє зважене з отриманих оцінок, яке виставляється у 100-бальній шкалі як залікова оцінка із дисципліни.</p>
Вимоги до письмової роботи	У формі письмової самостійної роботи виконується творче завдання, яке передбачає ґрунтовне вивчення однієї з галузей природокористування. За підготовленим матеріалом обов'язковим є виступ з доповіддю на семінарському занятті.
Семінарські заняття	<p>Семінарські заняття вимагають від студентів дотримання певного рівня відповіді, яка передбачає як опору на лекційний матеріал, так і використання рекомендованої літератури та інших додаткових джерел інформації.</p> <p>При оцінюванні відповідей враховується також рівень теоретичної підготовки, розуміння причинно-наслідкових зв'язків, володіння понятійним</p>

<p>Умови допуску до підсумкового контролю</p>	<p>апаратом.</p> <p>Семестровий контроль у формі заліку передбачає, що підсумкова оцінка (у стобальній шкалі) з навчальної дисципліни визначається як сума оцінок за поточний контроль знань. Порядок та система оцінювання передбачається у робочих навчальних програмах дисципліни. Підсумкова залікова оцінка розраховуються та виставляються викладачем і оголошуються студентам на останньому практичному занятті. При семестровому контролі з навчальної дисципліни у вигляді заліку до залікової відомості виставляється підсумкова оцінка за стобальною, національною (“зараховано”, “незараховано”) шкалами та шкалою ЄКТС.</p>
<p>8. Політика курсу</p>	
<p>Організація навчального процесу здійснюється на основі кредитно-модульної системи відповідно до вимог Болонського процесу. Зараховуються бали, набрані при поточному оцінюванні, а саме на контрольних зрізах, виступах на семінарському занятті. При цьому обов’язково враховується присутність студента на заняттях та його активність під час практичних робіт. Пропуски чи запізнення на заняття не звільняють від написання тематичних зрізів знань у письмових робіт.</p> <p>Не допускаються списування та несвоєчасне виконання поставлених завдань для самостійного опрацювання, наявність незадовільних оцінок за 50% і більше навчального матеріалу.</p> <p style="text-align: center;">Політика щодо академічної доброчесності</p> <p>Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатів навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням: «Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”» https://pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/2021/02/%D0%9D%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B7-%E2%84%96627_27.09.2018.pdf.</p> <p>У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.</p> <p>В Університеті діють морально-етичні принципи та правила поведінки викладачів і студентів, яких слід дотримуватися у своїй діяльності, прописані в Кодексі честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» https://pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/2021/02/%D0%9A%D0%BE%D0%B4%D0%B5%D0%BA%D1%81.FR12.pdf</p> <p style="text-align: center;">Політика щодо перескладання змістових модулів та оскарження оцінювання</p> <p>Ліквідація академічної заборгованості, перескладання змістових модулів та оскарження результатів оцінювання проводиться згідно порядку прописаного в «Порядок</p>	

організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019)» <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2019/11/PORYaDOK-Orhanizatsii-Ta-Provedennia-Otsiniuvannia-Uspishnosti-Studentiv-Prykarpatskoho-Natsionalnoho-Universytetu-Im.-Vasyliia-Stefanyka.pdf>

Участь в опитуванні (анкетуванні)

По завершенні вивчення курсу здобувачі вищої освіти мають можливість пройти опитування у системі Центру дистанційного навчання та моніторингу освітньої діяльності <https://d-learn.pnu.edu.ua/> щодо удосконалення якості навчання. Анкета носить анонімний характер і включає 10 запитань, відповіді на них будуть використовуватися лише в узагальненому вигляді.

Заповнення анкет є важливою складовою навчальної активності студентів, що дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати їх пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни.

9. Рекомендована література

1. Барна І. М. Методи аналізу і контролю природного середовища. Навчальний посібник.–Тернопіль: редакційно-видавничий відділ ТНПУ, 2016. – 171 с.
2. Гавриленко О. П. Геоєкологія і природокористування. К. 2018. 393.
3. Гілецький Йосип. Галузева структура природокористування та підходи до її аналізу на прикладі гірських регіонів. Географія та туризм: науковий збірник, Київ, 2015. Випуск 32. С. 186–196.
4. Дронова О. Л., Запотоцький С. П. Сучасне природокористування: суспільно-географічний контекст : Навчально-методичний посібник. Київ, 2018. 214 с.
5. Економіка довкілля і природних ресурсів: навчальний посібник / за заг. ред. П. Т. Бубенка; Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків: ХНУМГ, 2014. – 280 с.
6. Методи вимірювання параметрів навколишнього середовища : підруч. / Г. І. Гринь, В. І. Мохонько, О. В. Суворін та ін. – Сєверодонецьк : вид-во СНУ ім. В. Даля, 2019. – 420 с.
7. Петлін В. М. Організація та організованість природних територіальних систем : монографія. Луцьк : Вид. центр СНУ ім. Л. Українки, Простір - М, 2020. 1036 с.
8. Реймерс Н.Ф. Природопользование: словарь-справочник. – М.: Мысль, 1990. – 639 с.
9. Самойленко Н. М. Організація та управління в природоохоронній діяльності : навч. посіб.
/ Н. М. Самойленко, Д. В. Райко, В. І. Аверченко. – Харків : НТУ «ХПІ», Видавництво «Лідер», 2018. – 174 с.
10. Системний аналіз якості навколишнього середовища: підручник / Т. А. Сафранов, Я. О. Адаменко, В. Ю. Приходько, Т. П. Шаніна, А. В. Чугай, А. В. Колісник. За ред. проф. Т. А. Сафранова і проф. Я. О. Адаменко. – Одеса: ТЕС, 2014. – 244 с.
11. Теорія систем в екології : підручник / Ю. Г. Масікевич, О. В. Шестопалов, А. А. Негадайло та ін. – Суми : Сумський державний університет, 2015. – 330 с. – Електрон. аналог друк. вид.: режим доступу: <https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/41329/1/ecology.pdf>.
12. Туниця Т. Ю. Збалансоване природокористування: національний і міжнародний контекст. К.: Знання, 2006. 300 с.
13. Шищенко П. Г., Гавриленко О. П. Геоєкологія: термінологічно-тлумачний словник.

Київ: ПП «Дірект лайн», 2016. 412 с.

14. Яцишин, Т. М. Системний аналіз якості навколишнього середовища : конспект лекцій / Т. М. Яцишин. - Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2015. - 72 с.

Викладач

Й.Р. Гілецький